

Likabehandlingsplan/ plan mot kränkande behandling Åsö vuxengymnasium 2018

Skola: Åsö vuxengymnasium
Ansvarig rektor: Sirpa Wahlberg Borgström
Fastställd: Av skolledningen efter samverkansgruppens möte
Giltighetstid: 2018

Skolan skall varje år upprätta en plan mot kränkande behandling enligt 6 kap. 8 § i skollagen. Skolan ska också inom ramen för sin verksamhet bedriva ett arbete med aktiva åtgärder för att förebygga och motverka diskriminering enligt 3 kap. 16 § i diskrimineringslagen. Åsö vuxengymnasium har valt att sammanföra dessa arbeten till en plan, vilket också rekommenderas i handledningen från DO, BEO och Skolinspektionen.

Diskrimineringslagen visar på skolans ansvar att arbetet med aktiva åtgärder på det sätt som anges i 2 och 3 §§. Lag (2016:828):
2 § Arbetet med aktiva åtgärder innebär att bedriva förebyggande och främjande arbete genom att

1. undersöka om det finns risker för diskriminering eller repressalier eller om det finns andra hinder för enskildas lika rättigheter och möjligheter i verksamheten,
2. analysera orsaker till upptäckta risker och hinder,
3. vidta de förebyggande och främjande åtgärder som skäligen kan krävas, och
4. följa upp och utvärdera arbetet enligt 1-3. Lag (2016:828).

3 § Arbetet med aktiva åtgärder ska genomföras fortlöpande.
Åtgärder ska tidsplaneras och genomföras så snart som möjligt. Lag (2016:828).

Vision och policy

Vår vision är att Åsö vuxengymnasium ska:

- vara ledande och utvecklande inom vuxenutbildning
- ha en öppen och kreativ atmosfär präglad av arbetsglädje
- erbjuda en mångfald av möjligheter för att möta individens behov
- vara en bro mellan utbildning och arbetsliv.

Åsö vuxengymnasium skall vara en skola där alla elever behandlas likvärdigt oavsett:

- Kön
- Könsoverskridande identitet eller uttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionsnedsättning
- Sexuell läggning
- Ålder

Övriga faktorer som kan ligga till grund för en kränkande behandling, t.ex. klädsel, utseende, socioekonomiska faktorer, politiska sympatier.

Definitioner och begrepp

Definitioner enligt lagtexten i Diskrimineringslagen och Skollagen:

bristande tillgänglighet: att en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäliga utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning

direkt diskriminering: att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, om missgynnandet har samband med kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder

etnisk tillhörighet: nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande

funktionsnedsättning: varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå

indirekt diskriminering: att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringsätt som framstår som neutralt men som kan komma att särskilt missgynna personer utifrån någon av de sju diskrimineringsgrunderna, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringsättet har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet

instruktioner att diskriminera: order eller instruktioner att diskriminera någon på ett sätt som avses i definitionerna ovan, och som lämnas åt någon som står i lydads- eller beroendeförhållande till den som lämnar ordern eller instruktionen eller som gentemot denna åtagit sig att fullgöra ett uppdrag

kränkande behandling: uppträdande som kränker någons värdighet, men saknar koppling till någon av diskrimineringsgrunderna

kön: att någon är kvinna eller man

könsöverskridande identitet eller uttryck: att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön

sexuell läggning: homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning

sexuella trakasserier: ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet

trakasserier: ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder

ålder: biologisk ålder

Delaktighet

På ett personalmöte informerades all personal om hur arbetet med årets plan är planerad att genomföras. Medlemmar ur förra arbetsgruppen arbetar fram ett förslag, därefter uppmanas all personal att via e-post ge respons på planens alla delar innan den färdigställs och behandlas i SVG. Därefter inbjuds all personal att delta i den grupp som arbetet med genomförandet av planen. Vid arbetsplatsträffar (APT) har det funnits möjlighet att diskutera planen. All personal på skolan ska känna till och tillämpa innehållet i planen. Som ett led i detta arbete presenteras den reviderade planen vid en personalkonferens.

De studerande uppmuntras till att framföra sina synpunkter och åsikter vid möten och enkätundersökningar. Studenternas synpunkter och åsikter påverkar sedan skolans fortsatta arbete mot diskriminering och kränkande behandling.

De studerande får kännedom om likabehandlingsplanen via informationsblad, anslagstavlor och skolans hemsida asovuxengymnasium.stockholm.se, där planen är tillgänglig i sin helhet. Alla lärare går igenom en sammanfattning av planen och uppmanas lämna in elevernas synpunkter till biträdande rektor. Frågor om likabehandlingsplanen, bland annat rörande informationen, finns med i skolans kursutvärdering. Inför varje kursstart bjuds de studerande in till ett informationsmöte där bland annat likabehandlingsplanen presenteras. Samtliga studerande uppmuntras att ta skolledare om hen upplever sig diskriminerad eller kränkt. Samtliga studerande uppmuntras till att ta kontakt med skolledare om hen upplever sig diskriminerad eller kränkt.

Nulägesanalys

Vi är ett kommunalt vuxengymnasium, vilket innebär att våra elever är vuxna och därför är det sällsynt med öppen mobbning och nedsättande omdömen. Detta har kommit fram i anonyma undersökningar som genomförts, t.ex. lärares utvärderingsenkäter och skolans kursutvärderingar å andra sidan är våra elever en heterogen grupp och en del kan ha slutat skolan i förtid på grund av diskriminering och är därför extra känsliga för sådan. Vi måste därför, trots våra goda resultat, vara aktiva i vårt arbete med likabehandlingsfrågor. Trots vårt informationsarbete har det framkommit, i till exempel KSLs studerandeundersökning, att elevernas kännedom om planens innehåll och hur de kan framföra klagomål eller synpunkter inte är tillfredsställande.

Målsättning och konkreta åtgärder

Vi ska informera om likabehandling. Den ska vara lätt att förstå och tillämpa. Informationen ska finnas tillgänglig i form av både plan, kortversion och film. Vi avser att främja likabehandling och förebygga varje form av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling samt att ha tydliga rutiner för det åtgärdande arbetet som handlar om att upptäcka, utreda och åtgärda diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Det ska finnas åtgärder som rör samtliga diskrimineringsgrunder. Det ska också framgå hur verksamheten specifikt ska främja likabehandling kring de olika diskrimineringsgrunderna och arbeta

förebyggande där så behövs. Övergripande målsättning är att arbetet ska vara långsiktigt och integreras som en naturlig del i skolans övriga arbete. De exempel på diskriminering som tas upp bygger på enkätsvar och samtal med elever.

Målsättning för främjande, förebyggande och åtgärdande arbete angående diskrimineringsgrunden kön

Målsättningen för Åsö vuxengymnasium är att studerande oavsett kön ska omfattas av vår vision och känna arbetsglädje samt nå goda studieresultat. Jämställdhet är en viktig målsättning som ska genomsyra hela verksamheten.

En aspekt som bör beaktas är synen på familj och barn, så att skolan förmedlar bilden att en förälder är lika viktig oavsett kön. Överhuvudtaget ska skolan inte bemöta kvinnor och män olika.

Läroböcker och annat undervisningsmaterial ska granskas ur ett likabehandlingsperspektiv. Denna granskning görs i första hand av respektive ämnesgrupp. Undervisningsmaterial som befinner sig i det avseendet ska inte användas på skolan.

Jämställdhet mellan könen ska lyftas fram i undervisningen, så att genusfrågor belyses i ämnen, som t.ex. psykologi, samhällskunskap, historia, svenska och språk. Könsdiskriminering ska belysas, och det gäller både avseende individnivå och maktstrukturer i samhället. Genusfrågor ska tydliggöras i all undervisning för en ökad medvetenhet, vilket syftar till att öka jämställdheten.

I vissa kurser finns en snedrepresentation vad gäller kön. I kurser inom exempelvis vård och omsorgsprogrammet är det få män som studerar. Det är särskilt viktigt att vara uppmärksam, så att studerande som befinner sig i minoritet ur en könsaspekt, inte upplever sig obekväma.

Sexuella trakasserier i alla former ska motverkas. Personalen uppmanas vara uppmärksam på om någon utsätts för sexuella trakasserier. Under möten med elever har det framkommit att eleverna överlag inte upplever någon större diskriminering gällande kön.

Målsättning för främjande och åtgärdande arbete angående diskrimineringsgrunden könsöverskridande identitet eller uttryck

Personer med könsöverskridande identitet eller uttryck är en utsatt grupp som ofta bemöts med diskriminering. Vårt samhälle och dess normer gör det ofta svårt för dem. Skolan bör därför vara särskilt vaksam på att sådant inte sker. En del fördomar i frågan kan finnas i det fördolda.

Skolan ska förebygga fördomar och diskriminering rörande könsöverskridande identitet eller uttryck.

Målsättning för främjande, förebyggande och åtgärdande arbete angående diskrimineringsgrunden etnisk tillhörighet

Målsättningen är att hela verksamheten skall genomsyras av respekt för alla människors lika värde. Rasism och främlingsfientlighet är något skolan helt tar avstånd från. Det är inte tillåtet att uttala sig nedsättande om etniska grupper, och det är heller inte tillåtet med symboler som anknyter till rasistiska, nazistiska eller främlingsfientliga värderingar. Ingen affischering får förekomma som kan upplevas rasistisk och heller inte musik som har främlingsfientliga inslag. Skolan ska arbeta långsiktigt med kunskap om olika etniska grupper för att på så sätt minska fördomar. Skolan ska också, i de ämnen där det är lämpligt, lägga vikt vid att särskilt belysa vad som kan hända om främlingsfientliga strömningar tillåts ta över. Lämpliga kurser är t.ex. historia, religion, samhällskunskap och sociologi.

Även på Åsö vuxengymnasium förekommer det att elever uttalar sig negativt om andra etniska grupper. En konkret åtgärd är att skolan tar ställning och ålägger alla lärare att bemöta sådana uttalanden varje gång de förekommer.

Elever med annan etnisk tillhörighet än svensk, upplever att Sverige är ett samhälle där diskrimineringen inte visas öppet, ofta utan mer dolt och indirekt. Exempel som lyfts fram av eleverna kan vara att man upplever sig diskriminerad på grund av språket, att man bryter eller skriver med icke korrekt grammatik och stavning. Detta gäller andra ämnen än svenska, där innehåller snarare än språket borde vara avgörande. Åsö vuxengymnasium arbetar för att all personal och alla elever ska vara toleranta mot elever som har annat modersmål och de språkbrister som därför kan finnas.

Målsättning för främjande och åtgärdande arbete angående diskrimineringsgrunden religion eller annan trosuppfattning

Målsättningen är att elever, oavsett religion eller trosuppfattning, ska känna sig respekterade på Åsö vuxengymnasium. Det har förekommit att elever uttalat sig i nedsättande ordalag om andra religioner. All form av direkt diskriminering ska motarbetas och direkt bemötas. Vår ståndpunkt är att religionsfrihet är en mänsklig rättighet och ingen åsikt. Indirekt diskriminering som kan ha förekommit är om det enda redovisningstillfället förläggs på en religiös högtid och en elev därför inte kan delta. Ett konkret exempel på förebyggande arbete är att lärarna berättar för eleverna att de har möjlighet att göra redovisningen/ provet vid så kallat "Uppsamlingsprov", en planerad tidpunkt i anslutning till kurslut som erbjuds elever med anmäld och giltig frånvaro.

Målsättning för främjande, förebyggande och åtgärdande arbete angående diskrimineringsgrunden funktionsnedsättning

På Åsö vuxengymnasium finns många elever med funktionsnedsättning, såväl fysisk, psykisk som neuropsykiatrisk. Vår långsiktiga målsättning är att skolan ska vidta de åtgärder som krävs för att dessa elever ska få möjlighet att på bästa sätt klara sina studier och att alla med funktionsnedsättning känner att de är välkomna och får ett bra bemötande. På Åsö finns

personal anställd som resurs för elever med funktionsnedsättning. Alla lärare har ålagts att ha kontakt med dessa personer för att på bästa sätt samverka kring stödet till eleverna.

Det är obligatoriskt för lärarna att använda det så kallade introduktionsbrevet vid kursstart. Där får eleven möjlighet att informera läraren om hur eventuella funktionsnedsättningar som kan påverka skolarbetet och vilket stöd som är lämpligt.

Elever med funktionsnedsättning kan ibland mötas av bristande förståelse från andra elever, av lärare och övrig personal, särskilt om funktionsnedsättningen inte syns. Ett konkret förebyggande arbete är att fortsätta med kunskapsuppbyggnad hos all personal. Lärarna måste utgå ifrån att de kommer att ha elever med funktionsnedsättningar i sina grupper, och att dessa elever har rätt att använda sina hjälpmedel, t.ex. inspelning av lektioner.

En indirekt diskriminering av denna elevgrupp är att det finns bestämmelser, kriterier och förfaringssätt som omfattar alla elever, men som missgynnar en person med en funktionsnedsättning. En konkret åtgärd är att alla lärare ska informera eleverna om att Åsö vuxengymnasium ska förhindra indirekt diskriminering och att varje elev har rätt att påtala för läraren när de känner att så är fallet. Vid en sådan påtalan ska läraren i möjligaste mån anpassa undervisningen så att den inte blir diskriminerande för eleven och i fall där det är svårt att genomföras, ska skolledningen kopplas in för ett avgörande av vidare åtgärder för eleven.

Trots de insatser som görs på Åsö framför elever att informationen kan bli tydligare. Detta gäller särskilt information om vilka stödmöjligheter som finns på Åsö vuxengymnasium.

Målsättning för främjande, förebyggande och åtgärdande arbete angående diskrimineringsgrunden sexuell läggning

Målsättningen är att alla elever ska känna sig bekväma på skolan oavsett sexuell läggning. Det innebär att all form av direkt diskriminering och homofobiska inslag skall motarbetas, men även att skolan skall lyfta fram ett icke heteronormativt förhållningssätt. Vi lever i ett heteronormativt samhälle, vilket innebär att heterosexualitet är normen för hur det skall vara. Att arbeta mot denna norm innebär inte att man ser heterosexualitet som något fel, utan att man vill motverka utgångspunkten och synen att alla är heterosexuella. Att arbeta mot heteronormen innebär också att arbeta mot de normativa egenskaper de två könen man och kvinna tillskrivs.

Det hörs sällan direkta kränkningar, som glåpord och liknande, men det kan förekomma att studerande har fördomar och negativa åsikter om bi- och homosexuella personer. Sådant kan visa sig i diskussioner både i klassrummet och utanför. I det förebyggande arbetet på Åsö vuxengymnasium ingår att sprida kunskap i dessa frågor, för att stärka personalens arbete i grupperna.

Målsättning för främjande och åtgärdande arbete angående diskrimineringsgrunden ålder

Vår målsättning är att ingen elev skall uppleva sig diskriminerad på grund av ålder. Det gäller både de unga eleverna och de som är äldre än genomsnittet.

Lärare och annan personal har påpekat att de unga eleverna kan ha svårt att anpassa sig till studier på Komvux, eftersom de är vana vid gymnasieskolans kultur. Vår skola bör därför vara noga med att ge klar och tydlig information om vad vuxenstudier innebär, exempelvis angående anskaffande av kurslitteratur och det egna ansvaret.

Målsättning för främjande och åtgärdande arbete angående kränkande behandling

Vår målsättning är att ingen elev på Åsö Vuxengymnasium, oavsett orsak, ska bli utsatt för något som kränker personens värdighet. Det finns många orsaker till kränkande behandling förutom diskrimineringsgrunderna. Elever kan bli utsatta för trakasserier på grund av utseende och vikt. Exempel på kränkande behandling, förutom våld och hot, är när personal uttalar sig nedsättande eller generaliserande om elever eller grupper av människor. Men det är också när elever sprider rykten om, fryser ut eller gör sig lustiga över andra elever.

Målet för skolans främjande arbete är att all personal ska arbeta för att skapa ett bra samtalsklimat utan hård jargong, att lärarna signalerar att skolan är positivt inställd till mångkultur och mångfald. Elever som till exempel bär kläder som inte upplevs som vanliga ska inte behöva utsättas för blickar eller kommentarer.

All personal ska i möten och samtal med elever vara uppmärksam på signaler som kan tyda på någon form av kränkande behandling. Det psykosociala klimatet ska vara sådant att alla elever ska våga påtala felaktigheter, missförhållanden eller felbehandlingar. Det är den utsatte som avgör vad som känns obehagligt eller kränkande.

Rutiner för att utreda, åtgärda, följa upp samt dokumentera diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling

Den elev som anser sig utsatt för diskriminering, trakasserier, bristande tillgänglighet eller annan kränkande behandling vänder sig till ansvarig biträdande rektor. Denna kan hänvisa vidare till rektor. Ärendet behandlas konfidentiellt.

Personal som får kännedom om att någon elev anser sig blivit utsatt för kränkande behandling i samband med skolverksamheten är skyldig att anmäla det till ansvarig skolledare. Ärendet förmedlas vidare till rektor som anmäler händelsen till huvudmannen.

Enligt skollagen kap 6 § 10 ska rektor som får kännedom om att ett en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Arbetsgång:

- Skolledaren har samtal med den utpekade personen/gruppen som lämnar sin version
- Skolledaren arrangerar ett möte med den utsatta personen och den utpekade personen/gruppen. Om den utsatta personen inte vill träffa den utpekade personen/gruppen, kan hen företrädas av annan person eller åtföljas av annan person till mötet. Den utsatta personen erbjuds alltid en stödperson, i första hand någon ur skolans krisgrupp. Skolledaren försäkrar sig, i förekommande fall, om att det oönskade beteendet upphör och har uppföljningssamtal inom två veckor.
- Deltagande skolledare är ansvarig för att alla samtal och övriga åtgärder dokumenteras. Den ska alltid innehålla elevens upplevelse av situationen och överenskomna åtgärder. Den skriftliga dokumentationen förvaras av rektor.
- Rektor som får kännedom om att ett en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten anmäler detta till huvudmannen.

Elev som utsatt annan elev för diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling kan få en varning, bli föremål för disciplinära åtgärder som avstängning eller polisanmälan om gärningen misstänks vara brottslig.

Om en elev känner sig diskriminerad, utsatt för trakasserier eller annan kränkande behandling av personal är det alltid rektor som ska sköta ärendet. Personalen ifråga kan bli föremål för arbetsrättsliga åtgärder.

Det är av yttersta vikt att rutinerna fungerar och att de berörda eleverna får information om hur ärendet behandlats. Det gäller även de elever som har slutat gå i en viss kursgrupp.

Uppföljning av föregående plan

Vid val av nya läromedel är det nu en rutin att granska materialet ur likabehandlingsperspektiv innan det tas i bruk.

Genomförande av föreläsningar för all personal med ämnesinnehåll utifrån en sammanställning av den information som introduktionsbrev gett angående olika funktionsnedsättningar och andra svårigheter kan påverka studierna.

I personalrummen finns informations kring likabehandlingsplanen samlat i tidskriftshållare. Materialet finns tillgängligt för personalen på nätet.

Tillsammans med kallelsen till varje kursstart har alla studerande fått en inbjudan till ett gemensamt informationsmöte där bland annat Likabehandlingsplanen och hur de kan lämna klagomål/synpunkter presenterats. Lärarna har gått igenom sammanfattningen av planen med eleverna vid kursernas början. I utvärderingar och samtal framkommer att eleverna ändå inte är tillräckligt informerade om planen så arbetet ska fortsätta.

Staden har arbetet kring bemötandefrågor och skolan har deltagit i Arbetsmarknadsförvaltningens aktiviteter.

Lärarna har uppmanats att diskutera frågan om talutrymme i sina klasser. Målet att formulera en rörande talutrymme har inte nåtts.

Skolan har under året tagit fram en plan för ökad tillgänglighet. Denna har presenterats på personalmöte. Uppföljning sker kontinuerligt.

Under året har det bedrivits ett aktivt arbete med att tydliggöra möjligheterna och tillvägagångssätt för studerande att lämna synpunkter och klagomål. Vid genomgång av registrerade klagomål för föregående läsår framkom att skolans rutiner har följts. De flesta av klagomålen är synpunkter på bemötande, betygssättning eller felaktig/ otillräcklig information.

Mål för 2018

- Nya informationskanaler behöver utvecklas för att sprida kunskap om likabehandlingsplanens innehåll. Anslag i salar kan vara ett sätt, film om likabehandling ett annat.
- Öppna klassrum (som ej används för lektioner) för stilla rum för exempelvis bön, meditation och studierum.
- Skolan ska fortsätta med fortbildningen om funktionsnedsättningar för all personal, till exempel i form av workshop i olika grupperingar utbyta erfarenheter av de pedagogiska konsekvenserna, som kan bli en följd.
- Arbetsgrupp bestående av personal, med en skolledare som sammankallande ska utarbeta former för hur elevernas delaktighet ska öka, samt kontinuerligt följa arbetet med planens mål.

Ansvar

Rektor har det övergripande ansvaret för att främja likabehandling och ansvarar för att åtgärder enligt denna plan genomförs vid behov.